

Rajčan

apríl
2020

www.rajec.sk

MESAČNÍK MESTSKÉHO ÚRADU V RAJCI

Jarné tradície

Viac
informácií
na strane 12

Maľovanie kraslíc vo Fačkove (zo zbierky Mestského múzea Rajec)

V tomto
čísle si
prečítate

Aktuálne informácie z mesta
a mestského úradu

Opatrenia súvisiace s novým
koronavírusom v meste Rajec

NOVÝ KORONAVÍRUS OCHROMIL AJ RAJEC

Primátora mesta Milana Lipku sa pýtame na aktuálne otázky súvisiace s mestom, jeho rozvojom, investičnými akciami či témy, ktoré sa prerokujú na zasadnutiach mestského zastupiteľstva. Tentokrát však len na jednu tému, tú najaktuálnejšiu. Otázky položila Zuzana Ščasná.

Pandémia koronavírusu Covid-19 ochromila celý svet. Prípady nákazy pribúdajú aj na Slovensku a mimoriadna situácia vládne na území nášho štátu od 15. marca. Ako sme si s touto situáciou poradili v našom meste?

Vzhľadom na to, že od začiatku postup miest a obcí nebol nijako koordinovaný zo strany kompetentných štátnych orgánov a nemali sme jasné pokyny, ako postupovať, zatiaľ môžem skonštatovať, že s doterajšou situáciou sme si poradili. S podobnou situáciou nikto z nás nemá reálnu skúsenosť, preto musíme mimoriadne intenzívne komunikovať, či už starostovia a primátori medzi sebou, ale najmä s políciou,

lekármi, hasičmi, obchodnými reťazcami atď. u nás v Rajci. Bohužiaľ, všetko nasvedčuje tomu, že to najhoršie nás ešte len čaká. Pre všetkých je to neľahká situácia, treba si však brať príklad z Číny, najmä z disciplíny jej obyvateľov, aby sme ako krajina vyviazli čo najmenej bolestivo. Snažím sa sledovať opatrenia aj v iných krajinách a rýchlo reagovať na opatrenia ústredného krízového štábu, aby sme čo možno najviac zamedzili šíreniu koronavírusu.

Aké opatrenia, odporúčania či obmedzenia sú v súčasnosti prijaté? Ako sa snažíte pomôcť našim starším obyvateľom, ktorí sú najohrozenejšou skupinou?

V zásade naše opatrenia a nariadenia reflektujú tie, ktoré vydá ústredný krízový štáb. Keď sme ale ako krízový štáb mesta Rajec usúdili, že je to potrebné pre podmienky nášho mesta, niektoré opatrenia sme zaviedli už skôr, ako ich nariadil štát. Takto to bolo s nosením rúšok na verejnosti alebo so zavedením služby nákupu základných potravín pre seniorov. Po dohode s Tesco supermarketom bola táto služba zavedená v Rajci už 16. marca, čiže pomerne zavčasu, a je určená pre osamelo žijúcich seniorov, zdravotne ťažko postihnutých alebo ľudí inak odkázaných na pomoc. Je zverejnené číslo (0905 683 429), na ktorom je v pracovných dňoch do 17.30 možnosť objednať si do 10 položiek základných potravín, ktoré na druhý deň od 8. do 10. hodiny pracovníci mesta doručia. Ostatné opatrenia, platné ku dňu uzávierky tohto čísla mesačníka Rajčan, nájdete zvlášť prehľadne vypísané po jednotlivých bodoch.

Pomáhajú v tejto neľahkej situácii aj nejakí dobrovoľníci?

Áno, môžem skonštatovať, že máme v Rajci množstvo šikovných a ochotných ľudí, ktorí ušili a darovali mestu stovky rúšok. Denne sa ich k nám dostanú desiatky, žiaľ, nemôžeme to distribuovať do každej domácnosti pre každého obyvateľa ako v niektorých susedných obciach, predsa len počet obyvateľov máme výrazne vyšší a treba si uvedomiť, že problém s nedostatkom rúšok je teraz všade. A v určitom období bol problém rúška vôbec šiť, pretože nebol dostatok materiálu a obchody s týmto tovarom boli zatvorené. Keď som sa dostal k päťdesiatim metrom gumičky,

I bol to pocit ako vyhrať športku. Kuriéri ale fungujú, takže šikovné dámy materiál objednávajú cez internet. Teší ma ale aj ochota ľudí vyrobiť rúška pre svojich susedov, známych, pri roznášaní rúšok každá druhá gazdiná mala krajčírsky meter okolo krku a šila rúška. Čiže čo sa týka dobrovoľníctva, zatiaľ je stav takýto, do budúcnosti ale nevyklúčujem, že budeme potrebovať pomoc dobrovoľníkov aj na iné účely. Uvidím, ako sa bude situácia vyvíjať.

Zmeny sa dotkli aj viacerých inštitúcií, napríklad v súčasnosti sú školy, školské zariadenia a kultúrne inštitúcie zatvorené, viaceré obchodné prevádzky a prevádzky poskytujúce služby tiež. Tieto zmeny sa dotkli aj mestského úradu. Ako si môžu ľudia vybaviť svoje náležitosti? Kedy sa vybavujú stránky osobne?

Čo sa týka chodu mestského úradu, ten sme zosúladiť s inými inštitúciami verejnej správy. V čase uzávierky Rajčana sú úradné hodiny v pondelok, stredu a piatok od 8.00 do 11.00 hod. V tomto režime funguje aj úrad práce, ktorý sídli v budove mestského úradu. Chcem však apelovať na občanov, aby osobne vybavovali iba naozaj nevyhnutné záležitosti a čo najviac využívali písomný styk alebo elektronickú komunikáciu.

V snahe čo najviac zabrániť šíreniu koronavírusu obvodní aj odborní lekári prijali opatrenie, že aj poliklinika v Rajci bude fungovať v obmedzenom režime. To znamená, že pri akomkoľvek vyšetrení je potrebné najskôr telefonicky kontaktovať lekára, následne sú pacienti pozývaní na ošetrenie na každú ambulanciu po jednom. Bol som si túto situáciu na poliklinike viackrát pozrieť a som rád, že chod polikliniky je bezproblémový.

Pandémia koronavírusu sa dotkla aj kultúry. Množstvo podujatí sa muselo zrušiť či preložiť.

V zásade, zrušili alebo preložili sme zatiaľ všetky podujatia, ktoré sa v tomto období mali uskutočniť, nikto nevie odhadnúť, dokedy táto situácia pretrvá. Možno na konci júna už uskutočníme plánované podujatia, treba však počítať aj s alternatívou, že celé leto kultúrne akcie nebudú. Tu budeme prijímať opatrenia priebežne podľa toho, ako sa situácia vyvinie.

MESTSKÉ HMOTNÉ REZERVY

V nadväznosti na závažnosť situácie v súvislosti s novým koronavírusom sa od 25. marca vo vestibule úradu bezplatne rozdávali ľuďom, hlavne seniorom rúška, vyrobené šikovnými rukami rajeckých žien, ktoré bez nároku na odmenu venovali desiatky, až stovky rúšok mestu. Za čo všetkým ochotným ženám vyjadrujeme veľké a úprimné ĎAKUJEME!

Rozdávať sa však začali aj v celku „trendové“ celotvárové rúška, ktoré sa mestu podarilo zohnať zo zásob civilnej ochrany a mesto ich malo k dispozícii takmer 4 000 kusov.

Aj keď rúška vyzerajú tak, ako vyzerajú, celotvárové rúška chránia okrem dýchacích ciest aj oči a uši a nakoľko sa koronavírus šíri aj prostredníctvom sliznice oka, niektorí z obyvateľov ocenili možnosť aj takto sa chrániť pred koronavírusom Covid-19. Pre zaujímavosť, už v prvý deň sa rozobralo okolo 300

týchto ochranných rúšok. Rúško stačilo oprať a bolo k dispozícii na používanie.
MsÚ Rajec
Snímky: archív MsÚ

VZNIKÁ KNIHA O KOMPÁNKOVI, STAŇTE SA JEJ SPOLUAUTOROM

Rajeckého rodáka Vladimíra Kompánka nemusíme nikomu predstavovať. O jeho živote a práci vzniklo už niekoľko kníh. V súčasnosti vzniká kniha nová, ale iná.

Publikácia je pred dokončením a autori chcú v nej dať priestor širokej verejnosti, a to uverejnením spomienok, humorných príhod (tie sú veľmi žiadané) či spoločných fotografií z fašiangov v spojitosti s fenomenálnym výtvarníkom. V prípade, že obyvateľia Rajca vlastnia aj nejaké pekné dielo od Vladimíra Kompánka, autori knihy si ho s dovo-

lením radi prídu odfoťiť. Ak máte záujem stať sa spolupracovníkom pri tvorbe monografie ZNAKY ŽIVOTA o Vladimírovi Kompánkovi, môžete kontaktovať spoluautora knihy: Patrik Groma, tel.: 0903 804 807, e-mail: patrik.groma@azet.sk, FB – fanpage Paťo Groma. Autori sa tešia na vaše podnety a príspevky.

Patrik Groma

Z FEBRUÁROVÉHO ZASADNUTIA MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

27. februára 2020 sa uskutočnilo prvé riadne zasadnutie Mestského zastupiteľstva v Rajci v tomto roku.

PRENÁJOM PRIESTOROV V BUDOVE POLIKLINIKY RAJEC

Spoločnosť DENTAL PREVENT, s.r.o., požiadala mesto o prenájom nebytového priestoru v budove Polikliniky Rajec za účelom prevádzky stomatologickej ambulancie. Nikto z poslancov nemal k tejto žiadosti pripomienky a prenájom priestorov pre spoločnosť DENTAL PREVENT, s.r.o., bol jednomyselne schválený.

Mestské zastupiteľstvo taktiež schválilo usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom formou zámeny, a to usporiadanie pozemku pod chodníkom na ul. Bystrickej KNC parcela č. 939/1 zámenou za pozemok KNC parcela č. 935/3 ako náhradného pozemku.

KÚPA BYTOVÉHO DOMU

Mesto Rajec má podpísanú zmluvu o budúcej kúpnej zmluve na kúpu bytov, ktorá bola uzavretá dňa 7.9.2017 medzi Ing. Viliamom Čechom, IČO 34 347 470, ako budúcim predávajúcim a mestom Rajec ako budúcim kupujúcim. V tejto zmluve sa zmluvné strany vzájomne zaviazali, že uzavrú budúcu písomnú „Kúpnu zmluvu“, ktorej predmetom bude odplatný prevod výlučného vlastníckeho práva budúceho predávajúceho k predmetu kúpy, a to nájomnému bytovému domu s 33 bytovými jednotkami bežného štandardu. Poslanci jednomyselne schválili kúpu tohto nájomného bytového domu do vlastníctva mesta. Vzhľadom na to, že časť kúpnej ceny bude mesto hradiť z prostriedkov Štátneho fondu rozvoja bývania a časť zo získanej dotácie z Ministerstva dopravy a výstavby SR, jednou z podmienok získania týchto finančných prostriedkov bolo schválenie záložného práva v prospech Štátneho fondu rozvoja bývania. Toto záložné právo poslanci jednomyselne schválili.

PROJEKT: VODOZÁDRŽNÉ OPATRENIE V MESTE RAJEC

Mesto sa zapojilo do projektu „Vodozádržné opatrenie v meste Rajec“. Projekt rieši vybudovanie odvodnenia areálu Základnej školy na Lipovej ulici v Rajci (strechy a spevnené plochy) formou vybudovania nových zaústení strešných zvodov do nádrží na polievanie a v prípade školy aj do dažďovej záhrady, koncipovanej ako jednoduchá terénna depresia s vhodnou rastlinnou výsadbou a prípadne vodným prvkom (jazierko alebo kaskáda menších jazierok s núteným obehom vody). Ďalším prvkom bude riešenie ohradenia časti školského pozemku pri prechodovej chodbe k telocvični formou zelenej vertikálnej steny (oplotenie s popínavou výsadbou a závlahovým systémom), ktorý by sa následne mohol využívať ako priestor pre „záhradné práce“, prípadne inú výučbovú aktivitu podobného typu.

V prípade materských škôl v meste Rajec (Ulica obrancov mieru a Mudrochova ulica) ide o prebudovanie zaústenia dažďových zvodov do nádrže na polievanie a spätnú úpravu povrchu (asfaltový chodník) a nahradenie asfaltovej plochy trávnatou plochou.

Všetky navrhované opatrenia majú riešené prepady do jestvujúceho odvodnenia, aby mala voda v prípade intenzívnych zrážok a po naplnení retenčnej kapacity priestor na odtokanie. Jednou z podmienok poskytnutia príspevku je spolufinancovanie mesta vo výške 5% z celkových oprávnených výdavkov projektu, čo predstavuje maximálnu sumu 11.445,00 eur. Poslanci jednomyselne schválili predloženie žiadosti mesta o nenávratný finančný príspevok a taktiež spolufinancovanie mesta.

POSKYTOVANIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Ďalším bodom programu bolo predloženie návrhu VZN mesta Rajec č. 1 o podmienkach poskytovania sociálnych služieb, o spôsobe a výške úhrad za tieto služby v meste Rajec. Dôvodom predloženia tohto VZN bola jedna z úloh v plánovaní sociálnych služieb, a to sociálna služba – prepravná služba. Dôvod doplnenia tohto druhu sociálnej služby je začlenenie cieľovej skupiny do života miestnej komunity a naplnenie nielen požiadaviek rodičov so zdravotne znevýhodnenými deťmi, ale aj zdravotne a sociálne znevýhodnených občanov alebo osamelo žijúcich seniorov a pod. Poslanci jednomyselne toto VZN schválili.

ROZPOČTOVÉ OPATRENIA, VYRADENIE MAJETKU MESTA

Ďalej sa poslanci zaoberali rozpočtovými opatreniami o zmene rozpočtu oznámením, ako aj návrhom Dodatku č. 1 k VZN č. 9/2019 o určení výšky finančných prostriedkov určených na mzdy a prevádzku na žiaka ZUŠ, dieťa MŠ a dieťa školského zariadenia zriadených na území mesta Rajec. Dôvodom predloženia tohto dodatku bolo upravenie výšky dotácie na jedného žiaka. Poslanci taktiež tento dodatok jednomyselne schválili.

Mesto predložilo na rokovanie MZ návrh na vyradenie majetku nad 1000,00 eur, jednalo sa o vyradenie detského ihriska v hodnote 1374,36 eur. Aj toto vyradenie poslanci jednomyselne schválili.

URČENIE POČTU ČLENOV DO RADY ŠKOLY

Na rokovanie MZ bol predložený návrh na určenie počtu členov do rady školy pri ZUŠ, ZŠ, MŠ a delegovanie členov za zriaďovateľa do týchto škôl. Dôvodom predloženia návrhu bol blížiaci sa koniec funkčného obdobia

Ľ pôvodných rád škôl. Rady školy sú iniciatívne a poradné samosprávne orgány, ktoré vyjadrujú a presadzujú verejné záujmy a záujmy žiakov, rodičov, pedagogických a ostatných zamestnancov v oblasti výchovy a vzdelávania. Každá rada školy je zvolená na určité funkčné obdobie, po ukončení tohto obdobia členstvo v rade školy zaniká. Preto bolo potrebné najskôr určiť počty členov rady školy a následne delegovať jednotlivých členov za zriaďovateľa, tzn. za mesto Rajec. Poslanci schválili nasledovné počty členov rady školy:

Ľ počet členov rady školy pri Základnej škole, Lipová 2, Rajec – 11, v zložení: dvaja volení zástupcovia pedagogických zamestnancov, jeden volený zástupca ostatných zamestnancov, štyria volení zástupcovia rodičov žiakov, štyria delegovaní zástupcovia zriaďovateľa,

Ľ počet členov rady školy pri Základnej umeleckej škole, 1. mája 412/1, Rajec – 11, v zložení: dvaja volení zástupcovia pedagogických zamestnancov, jeden volený zástupca ostatných zamestnancov, štyria volení zástupcovia rodičov žiakov, štyria delegovaní zástupcovia zriaďovateľa,

Ľ počet členov rady školy pri Materskej škole Mudrochova 930/10, Rajec, Materskej škole, Obrancov mieru 400/51, Rajec – 7, v zložení: jeden volený zástupca pedagogických zamestnancov, jeden volený zástupca ostatných

zamestnancov, dvaja volení zástupcovia rodičov žiakov, traja delegovaní zástupcovia zriaďovateľa,

a následne delegovali do rady škôl týchto členov:

Ľ do rady školy pri ZŠ, Lipová 2, Rajec štyroch zástupcov zriaďovateľa: Vladimír Rybár, Ján Kavec, Zuzana Ščasná, Ivana Zbýňovcová,

Ľ do rady školy pri ZUŠ, 1. mája 412/1, Rajec štyroch zástupcov zriaďovateľa: Martin Matejka, Mgr. Peter Hanus, Anna Tordová, Ivana Zbýňovcová,

Ľ do rady školy pri MŠ, Mudrochova 930/10, Rajec troch zástupcov zriaďovateľa: Bc. Marta Repková, Lumír Kardoš, Ivana Zbýňovcová,

Ľ do rady školy pri MŠ, Obrancov mieru 400/51, Rajec troch zástupcov zriaďovateľa: PaedDr. Ján Mihalec, Martin Matejka, Ivana Zbýňovcová.

NOVÉ ZÁSADY A FINANCOVANIE ZPOZ-U

Mestské zastupiteľstvo v Rajci uznesením č. 94/2017 zo dňa 14.12.2017 prijalo Zásady a financovanie Zboru pre občianske záležitosti na vykonávanie obradov a slávností na území mesta Rajec. Vzhľadom na to, že boli zaznamenané požiadavky zo strany občanov Rajca o individuálne uvítanie detí do života, bolo potrebné toto zapracovať do už schválených zásad. Nakoľko sa však individuálne vitanie detí do života dotkne

aj výdavkovej časti rozpočtu (odmena účinkujúcim a členom ZPOZ-u), mesto navrhlo túto slávnosť spolatniť. Preto boli vypracované nové zásady, v ktorých je možnosť požiadať o individuálne uvítanie detí do života, ako aj poplatok za túto slávnosť. Poslanci nemali k navrhovaným zásadám pripomienky a jednomyselne nové zásady schválili.

DODATOK K SMERNICI O URČENÍ CIEN, POSTUPU A PODMIENOK ZA KRÁTKODOBÝ PRENÁJOM NEBYTOVÝCH PRIESTOROV

Uznesením MZ v Rajci č. 126/2016 bola schválená Smernica o určení cien, postupu a podmienok za krátkodobý nájom nebytových priestorov a hnutelného majetku v meste Rajec. Po prehodnotení cien za prenájom nebytových priestorov v budove MsÚ (malá a veľká zasadačka), dennom centre a kultúrnom dome bol poslancom predložený návrh, aby boli tieto ceny účtované za každú aj začatú hodinu nájmu. Taktiež bol predložený návrh na zvýšenie cien za prenájom v kultúrnom dome a doplnenie poplatku za zapožičanie obrusov v dennom centre. Poslanci všetky tieto zmeny schválili.

SPRÁVA O ČINNOSTI MSP ZA ROK 2019

Ing. Rastislav Ťažký, poverený vedením mestskej polície, predniesol poslancom Správu o činnosti mestskej polície za rok 2019, v ktorej zhodnotil činnosť MsP.

Jubilanti apríl 2020

70 rokov
Mária Miková

82 rokov
Irena Kordišová

84 rokov
Júlia Pechová

87 rokov
Anna Šimková

88 rokov
Štefan Pecho

93 rokov
Ondrej Mikuš

Srdečne blahoželáme!

Narodili sa

Ján Butta – november
Martin Tarana – február
Sofia Stupňanová – február

Opustili nás

Pavol Fraštia 1965 – 26.2.2020
Pavol Vitko 1942 – 26.2.2020

Uverejnené so súhlasom menovaných osôb alebo rodinných príslušníkov.

**MESTSKÝ ÚRAD
RAJEC – ODDELENIE
KULTÚRY OZNAMUJE**

- všetky kultúrne a športové podujatia sú do odvolania zrušené,

- mestská knižnica je otvorená počas stránkových hodín MsÚ: pondelok, streda, piatok 8.00 - 11.00 hod.

- služby pre občanov v mestskej knižnici poskytujeme počas stránkových hodín MsÚ,

- mestské múzeum je zatvorené.

! Mestské zastupiteľstvo túto správu zobralo na vedomie.

KONTROLNÁ ČINNOSŤ HLAVNEJ KONTROLÓRKY

Hlavná kontrolórka mesta Ing. Sekáčová predniesla poslancom MZ prehľad o kontrole plnenia uznesení, ktorý poslanci jednomyseľne zobrali na vedomie. Taktiež hlavná kontrolórka predložila aj Správu hlavnej kontrolórky mesta Rajec o kontrolnej činnosti za rok 2019, v ktorej vyhodnotila všetky kontroly uskutočnené v roku 2019. Poslanci túto správu taktiež zobrali na vedomie.

V jednom z posledných bodov rokovania predniesla hlavná kontrolórka mesta správu hlavnej kontrolórky mesta o uskutočnených kontrolách a ich výsledkoch za obdobie od 12.12. 2019 do 27.2.2020. Túto správu poslanci jednomyseľne zobrali na vedomie.

INTERPELÁCIE POSLANCOV

Primátor vyhodnotil a zodpovedal interpelácie poslancov, ktoré mu boli predložené na rokovaní dňa 12.12.2019. Následne poslanci predložili nové interpelácie, ktorými sa budú zaoberať jednotlivé oddelenia MsÚ.

TERMÍNY RIADNYCH ZASADNUTÍ MZ

Poslanci si schválili termíny riadnych zasadnutí MZ pre rok 2020, a to: 27.2.2020, 14.5.2020, 13.8.2020, 28.9.2020, 3.12.2020.

MESTO RAJEC PONÚKA OSAMELÝM SENIOROM BALÍČEK POMOCI

Mesto Rajec v spolupráci so Supermarketom Tesco Rajec zabezpečuje pre odkázané osoby nákup a dovoz základných potravín priamo do domácnosti.

Požiadavky na základné potraviny (5 - 10 položiek) prijímame do 17.30 hod.

Dovoz objednaných potravín bude v nasledujúci deň medzi 8.00 - 10.00 hod.

Spôsob dodania a platbu dohodneme telefonicky alebo e-mailom.

Kontaktujte nás e-mailom na adrese: podatelna@rajec.sk

ODMENA HLAVNEJ KONTROLÓRKE MESTA

Primátor mesta predniesol návrh na vyplatenie odmeny hlavnej kontrolórky mesta za obdobie od marca 2019 do februára 2020. Hlavná kontrolórka nemala schválenú odmenu za posledný rok napriek tomu, že je mestu nápomocná pri mnohých úkonoch. Navrhovaná odmena bola vo výške 10 % zo súčtu plátov za uvedené obdobie a vo výške 10 % mesačného platu od 1.3.2020. Zo zákona mohla byť odmena navrhnutá až do výšky 30%.

Hlavná kontrolórka mesta má dlhoročné skúsenosti vo verejnej správe, aktívny prístup k daniu v miestnej samospráve, čo sa odráža na jej pracovnom výkone. Okrem splnenia všetkých povinností, vyplývajúcich zo schválených plánov kontrolnej činnosti, odborne spolupracuje s MsÚ v ekonomickej oblasti, metodicky spolupracuje na tvorbe koncepčných materiálov a vnútorných noriem. Aj napriek tomu, že si svoje povinnosti príkladne plní a je mestu nápomocná, za jej odmenu hlasovali len: Ing. Pekara, Mgr. Hanus, Ján Pekara, Martin Matejka, Mgr. Šupka, Vladimír Rybár a Bc. Repková. Proti bola Ing. Žideková a hlasovania sa zdržali: JUDr. Gelatka, Lumír Kardoš, PaedDr. Mihalec a Mgr. Augustín.

Alena Uríková,
poverená vedením
odd. vnútornej správy a matriky
Snímka: archív MsÚ

**alebo telefonicky na čísle:
0905 683 429**

Ing. Milan Lipka,
primátor mesta Rajec

Cez prázdniny sa nenudím

Cez prázdniny sa nebudem nudiť... to si povedalo viac ako 50 detí, ktorých oslovila ponuka oddelenia kultúry Mestského úradu v Rajci. Počas dvoch dní (25. a 26. februára) sa vo veľkej zasadačke stretli deti od 6 do 12 rokov, aby si spestrili jaré prázdniny o nové kreatívne nápady.

Podľa náročnosti a zručnosti si mohli vybrať, ktorú jarú dekoráciu si vytvoria. Počas dvoch dopoludňajších otvorili dvere svojej fantázii, pri ktorej vznikali jedinečné diela z bavlny, prútia, papiera. Pri ich tvorbe museli využiť nielen svoju šikovnosť, ale aj trpezlivosť a vzájomnú pomoc. Odmenou za to im boli pekné vtáčiky z vlny v prútených hniezdach alebo lapače snov z vlny a korálikov. Mladšie deti z farebného a novinového papiera trpezlivo vytvorili svoje kuriatka. Nechýbali ani veľkonočné vajčička, zdobené papierovými kúskami.

„Cez prázdniny som sa nenudila“ – tak to povedala Sofia, ktorá sa zúčastnila tvorivých dielní – „páčilo sa mi všetko, čo

sme vyrobili. Nechýbal nám mobil ani televízor. Je dobre, že ste to vymysleli.“

Sme veľmi radi, že sa ešte nájdú

deti, ktoré majú záujem „cez prázdniny sa nenudiť“.

E. Pekná, odd. kultúry
Snímka: archív MsÚ

MŠ MUDROCHOVA ZÍSKALA NOVÉ INTERAKTÍVNE POMÔCKY

Nadácia Kia Motors Slovakia prináša novú formu podpory pre materské, základné a stredné školy. Vďaka inovatívnemu projektu Podpora technického a jazykového vzdelávania dostali školy zo žilinského regiónu v mesiaci január 2020 nové interaktívne a praktické pomôcky na rozvoj technických a jazykových zručností žiakov. Medzi školami sa nachádzala aj naša Materská škola na Mudrochovej ulici v Rajci.

Deti sa tak môžu tešiť z nových stavebníc Pony, vďaka ktorým si precvičia jemnú motoriku, naučia sa technicky premýšľať a spájať diely drevených stavebníc. Samy si môžu skonštruovať plne funkčné odrážadlo, lietadlo alebo model auta.

Ďakujeme Nadácii Kia Motors Slovakia.

Mgr. Bc. Lenka Slyšková, učiteľka
MŠ Mudrochova

Snímka: archív školy

ZŠ LIPOVÁ: VYNIKAJÚCE ÚSPECHY V PRÍRODOVEDNÝCH SÚŤAŽIACH

Šikovnosť žiakov našej školy a ich nadanie na prírodovedné predmety – to sú fakty, ktoré sa potvrdili aj tento školský rok počas predmetových súťaží nielen na okresnej, ale aj celoslovenskej úrovni.

Pod vedením zanietovaných vyučujúcich vyústila snaha našich žiakov k získaniu fenomenálnych ocenení, z ktorých sa tešíme my všetci. Podme si ich predstaviť.

V prvom polroku tohto školského roka sa uskutočnila korešpondenčná súťaž Pikofyz na celoslovenskej úrovni, do ktorej sa tradične zapájajú aj naši žiaci. Ich úlohou bolo v troch súťažných kolách riešiť náročné a veľmi zaujímavé fyzikálne úlohy. Naši deviatici to zvládli bravúrne! Marko Vričan získal 6. miesto a Lukáš Úradník 15. miesto.

Úspech zožali naši žiaci aj v celoslovenskej súťaži Objavujeme čaro chémie. Jej slávnostné vyhlásenie sa konalo počas národnej konferencie Združenia učiteľov chémie, ktorá sa tento rok konala na Fakulte chemickej a potravinárskej technológie STU v Bratislave, kde sme získali ocenenie na celoslovenskej úrovni, a to v kategórii s najväčším počtom zapojených žiakov.

Zahanbiť sa nedali ani mladí biológovia. Po pochtivej príprave na okresné kolo biologickej olympiády získali umiestnenie, ktoré nemôže byť lepšie – dvaja naši deviatici získali vo svojej kategórii na okresnej úrovni dve najvyššie umiestnenia – Vanesa Uričová (9.A) získala prvé miesto a Marko Vričan (9.C) druhé miesto. Zaujímavým faktom je, že Vanese Uričovej sa to podarilo už druhýkrát za sebou, pretože v minulom roku získala prvé miesto nielen v okresnom, ale i krajskom kole tejto olympiády.

A čo na to naši geografi? Zabojovali ako vždy a výsledky boli ohromujúce. Prvé miesto na okresnom kole geografickej olympiády získal šikovný siedmak Max Fraštia, a tým postúpil priamo do krajského kola. Dúfame, že zabojuje tak ako minulý rok. Ďalším úspešným súťažiacim sa stal piatak Tobias Krňan (5.C), ktorý skončil vo svojej kategórii na štvrtom mieste, a siedmak Ladislav Miškovský (7.C) obsadil siedmu priečku.

Spomínaný Marko Vričan pred-

viedol svoje geniálne nadanie aj v školskom kole chemickej olympiády, v ktorom získal maximálny počet bodov. Jeho spolusúťažiaca, rovnako nadaná Vanesa Uričová, skončila na druhom mieste. Na treťom mieste sa umiestnila deviatačka Simona Jakubská (9.A). Víťazi prvých dvoch miest Marko a Vanesa postupujú do okresného kola chemickej olympi-

ády, ktoré sa bude konať tento rok koncom marca.

Všetkým žiakom gratulujeme, prajeme im veľa šťastia v ďalších postupových kolách súťaží a vyjadrujeme im vďaka za vynikajúcu reprezentáciu našej školy.

**Ing. Martina Fraštiová,
Mgr. Anna Pekarová
Snímky: archív školy**

Odborníci na zdravie detí v materskej škole

Pri tvorbe školského vzdelávacieho programu Náš detský raj sme pre našu materskú školu, ktorá sa nachádza na Ul. obrancov mieru v Rajci, zvolili profiláciu orientovanú k podpore zdravia a pohybu detí.

Táto voľba nebola náhodná, ale účelovo vyplýva z vnímanej potreby ochrany a podpory zdravého vývinu dieťaťa predškolského veku v súčasnej dobe. Už v polovici školského roka môžeme skonštatovať, že sa nám podarilo úspešne zrealizovať spoluprácu s viacerými odborníkmi na zdravie detí.

V spolupráci s občianskym združením Zdravé ďasná sme sa zapojili do osvetového programu Dental Alarm. Na základe dobrovoľného rozhodnutia rodičov ho absolvovalo 21 detí, čo predstavuje približne 25 % z celkového počtu detí v našej škole. Na tematických prednáškach školitelia učili deti správnym zručnostiam a návykom, ktoré podporujú ústne zdravie, napr. správnu techniku čistenia zubov a správne stravovacie návyky.

V spolupráci s Úniou slabozrakých a nevidiacich Slovenska sa v materskej škole uskutočnilo bezplatné meranie zrakových parametrov detí pomocou binokulárneho prístroja. Jeho cieľom bolo napomôcť odhaliť existujúce alebo začínajúce vývinové poruchy zraku. So súhlasom rodičov bolo vyšetrených 68 detí, čo predstavuje až 82 % z celkového počtu detí.

V spolupráci so Súkromným centrom špeciálno-pedagogického poradenstva so sídlom v Rajci sme ponúkli rodičom bezplatnú možnosť prihlásiť deti do špeciálnych programov. Zamerané boli na problematiku logopédie a školskej zrelosti podľa príslušných vekových kategórií. Absolvovalo ich 26 detí, čo predstavuje asi 31 % z cel-

kového počtu detí. V slabšej miere zareagovali rodičia na fyzioterapeutický screening.

Sme veľmi radi, že sa nám vďaka iniciatíve učiteľky M. Dubcovej v tomto školskom roku podarilo zapojiť všetky deti z materskej školy do 4. ročníka projektu Českej obce sokolskej s názvom Se sokolem do života aneb svět nekončí za vrátky, cvičíme se zvířátky. Prostredníctvom systematického plnenia veku primeraných a motivovaných úloh vzbudzuje u detí záujem o aktívne športovanie a vedie ich k tímovej spolupráci. Súčasne podporuje aj rozvoj rozumových schopností. Deti sa tešia na zvládanie nových úloh od známych zvieratiek, napr. kobylyky Emilky, ježka Mareka či opičky Haničky. Učitelia postupujú podľa odborných metodických materiálov.

Aj naďalej budeme podporovať otvorenosť materskej školy tým, ktorí napomáhajú zdraviu detí. Poteší nás, ak rodičia porozumejú našim zámerom a budú využívať našu ponuku v maximálnej možnej miere.

Jana Demeterová,
riaditeľka MŠ, Obrancov mieru
Snímka: archív školy

inzercia

AKCIA -20% do 30.6.2020
RENOVÁCIA NEMECKOU TECHNOLOGIOU

VÁM PONÚKA ČISTÉ RIEŠENIE PRE VAŠE
STARÉ DVERE, ZÁRUBNE, VSTAVANÉ SKRINE
A KUCHYNSKÉ LINKY.
VŠETKO V ŠIROKEJ ŠKÁLE FARIEB A ŠTRUKTÚR.

Tel. **0907 422 113**

Web: www.renovovanie.szm.sk

SMS-info

**CHCETE VEDIET,
ČO SA DEJE
V NAŠOM MESTE?**

AKTUÁLNE INFORMÁCIE O MESTE
VO VAŠOM MOBILE ALEBO
V E-MAILOVEJ SCHRÁNKE

viac: www.rajec.sk/sms-info informácie k odberu

Informácie z Cenzuálu

Od poslednej informácie o činnosti Cenzuálu bolo len jedno riadne zasadnutie výboru, na ktorom sa zúčastnil aj člen dozornej rady a konalo sa 25. februára. V súlade so schváleným programom boli prerokované najmä ekonomické a hospodárske výsledky za minulý rok, ako aj návrh plánu hospodárenia na tento rok.

Obidva tieto body budú predmetom rokovania Valného zhromaždenia spoluvlastníkov Cenzuálu, ktoré sa bude konať 17. mája v Kultúrnom dome v Rajci.

Po kontrole plnenia uznesení sa výbor zaoberal najmä výsledkom hospodárenia spoločenstva, ako aj jednotlivých stredísk za minulý rok, o čom nám podala informáciu ekonómka. Ako konštatovala, spoločenstvo mierne prekročilo plánovaný hospodársky výsledok, keďže sme dosiahli zisk viac ako +155-tisíc eur, a zároveň konštatovala, že ziskové sú všetky strediská, pričom oproti predchádzajúcim rokom dosiahlo zisk aj stredisko Píla takmer +1-tisíc eur. Stratovosť Píly v predchádzajúcich rokoch sa podarilo zmeniť najmä zmenou sortimentu výrobkov. Najväčší nárast ziskovosti sa prejavil na účtovnom stredisku Nájmy, kde je plánovaný hospodársky výsledok vyšší o 13-tisíc eur. Prispelo k tomu aj prenajatie novozrekonštruovaných obchodných priestorov v administratívnej budove. Výbor po rozsiahlej, ale konštruktívnej diskusii konštatoval celkovú spokojnosť s dosiahnutými výsledkami, keďže napriek rôznym nepriaznivým vplyvom (nízka cena dreva, nepriaznivé klimatické podmienky a i.) splnil úlohy. Cenzuál naďalej hospodári bez potreby čerpať úvery z banky, svoje záväzky uhrádza načas a pohľadávky má plne pod kontrolou. Cenzuál primerane investoval do výrobných prostriedkov a robil opravy svojho majetku tak, aby bol čo najlepšie zveľaďovaný.

Na základe tohto sa výbor uzniesol predložiť na valnom zhromaždení návrh výplaty podielov pre členov 52,00 eur/1 hlas.

Ďalším bodom bolo prerokovanie návrhu plánu na tento rok, ktorý

výbor predloží valnému zhromaždeniu na schválenie. V pláne predpokladáme dosiahnuť za celé spoločenstvo zisk +140-tisíc eur, čo predpokladá výplatu podielu min. 52 eur/1 hlas a podľa stredísk nasledovne: stredisko Les +41-tisíc eur, stredisko Píla +1-tisíc eur a stredisko Nájmy +98-tisíc eur. Plánovaný objem ťažby na tento rok je 9 600 m³. Objem investícií a plánovaný rozsah opráv je plánovaný zhruba na úrovni minulého roka. Tu chcem pripomenúť jednu skutočnosť, že niektorým členom sa môže zdať plán málo ambiciózný, ale naše pozemkové spoločenstvo má svoje limity. Tými sú najmä výmera nášho pôdneho fondu, a tým aj obmedzená možnosť

zvýšiť objem plánovanej ťažby, nakoľko ročný prírastok drevnej hmoty je cca 12,5-tis m³ a druhým limitujúcim faktorom je cena dreva a výrobkov z neho, nakoľko túto cenu určuje trh. Naše možnosti zvyšovať ziskovosť sú len v raste produktivity a efektívnosti hospodárenia, čo si však vyžaduje nové investície do inovácií a nových technológií.

V bode rôzne boli prerokované aktuálne výrobnoprevádzkové a ekonomické otázky, ku ktorým výbor zaujal stanovisko a prijal príslušné uznesenie. Najbližšie zasadnutie výboru je plánované na 25. marca.

**Za výbor spoločenstva:
Ing. Karol Dobeš**

VEĽKÝ MUŽ Z MALÉHO MESTA

Táto publikácia vyšla pri príležitosti spomienky na 95. výročie narodenia nášho rodáka Andreja Paulinyho, SDB. Zachytáva to, čo sa nám podarilo odokrýť počas ročného trvania projektu.

Nájdete tu príhovory, ktoré odzneli od našich hostí, spomienky jeho súčasníkov, ale i bohatú obrazovú prílohu, pozostávajúcu či už z fotografií, alebo z výberu grafických diel dona Andreja.

Sme vďační za obrovský prúd darov, ktoré don Andrej rozvíjal a nechal prúdiť do našej vlasti, hoci bol nútený kvôli politickému režimu zotrvať takmer polstoročie ďaleko od svojho domova. Veríme, že v knihe sa nám podarilo aspoň čiastočne zachytiť jeho životný príbeh a svedectvo. Spomínajú si tu na neho i Rajčania:

„Slovenské hlasy z Ríma, ktoré don Andrej pripravoval, sa požíčovali a čítali v mnohých rajeckých rodinách.“ Gabriela

„Jeho príjemný hlas sme počúvali 17 rokov vo vysielaní Vatikánskeho rozhlasu.“ Anna

„Keď sme po roku 1991 išli po prvýkrát na púť do Ríma s Mariámom Gavendom, ak sme sa niekam nevedeli dostať alebo vybaviť nejaké lístky, stačilo povedať – to sú

rodáci dona Andreja – a dvere boli otvorené. V Ríme jeho meno bolo akoby kľúčom.“ Eva

„Často nám posielal ešte z Turína rôzne katechetické pomôcky, veľké plagáty, na ktorých tvorbe sa i sám podieľal a ktoré sme mohli využívať pri práci s mládežou. Na Slovensku niečo také neexistovalo. Hoci je to už veľa rokov, sú veľmi pekne ilustrované, a tak dodnes sú aktuálne.“ Anna

„Pre mňa bolo fascinujúce, že do 3 dní vždy odpovedal na listy alebo pohľadnice. Keď sme sa ho pýtali, ako to robí, tak odpovedal, že to berie ako úctu k človeku. A takto to robil až do konca svojich dní. Až dnes si uvedomujem, s akým množstvom ľudí bol v kontakte a aká to musela byť obeta.“ Janka

„Keď pri príležitosti jeho sedemdesiatych narodenín v marci 1995 usporiadala Matica slovenská výstavu jeho diel, zistili sme, že sme ani nevedeli, čo všetko dokázal, vytvoril. To bola tá jeho skromnosť. Všetci odchádzali s uznaním, že si

takúto poctu plne zaslúžil. Boli sme na neho skromne hrdí.“ Magdaléna

„V roku 2018 som pre kostol v Čeríne maľoval obraz Titusa Zemana. Do jeho rúk som vložil všetkých dvadsaťjeden zachránených duchovných povolání. nášho drahého rodáka Andreja Paulinyho som, samozrejme, umiestnil do popredia tak, ako má miesto i u mňa.“ Ján

Rajec má mnoho veľkých mien a my máme nádej, že tento náš zborník je len začiatkom rozpaľovania sa na veľké osobnosti, ktoré z nášho mestečka pochádzajú. A čoskoro možno niekto začne písať ďalší príbeh...

Knihu spolu s darčekom je možné si prevziať v Kostole sv. Ladislava za dobrovoľný príspevok 4 €.

Plánovaná akcia odhalenie informačnej tabule o Andrejovi Paulinom pri Kostole sv. Ladislava v Rajci bola zo dňa 21.3.2020 preložená. O aktuálnom dátume budeme informovať.

Alena Rybárová
Snímka: autor

VEĽKÝ MUŽ Z MALÉHO MESTA

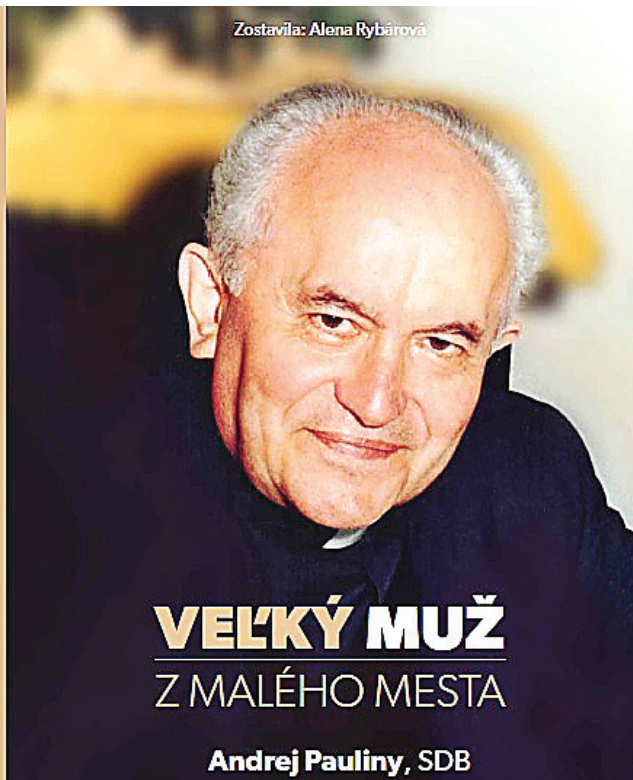

Andrej Pauliny: kňaz, salezián. Grafik. Redaktor. Spisovateľ. Pedagóg. Fotograf. Tvorca slovenskej eziologickej knihy. Všestranný talent uznávaný nielen v Taliansku. Pre Slovensko neúnavne pracuje 42 rokov z exilu, po páde komunizmu naďalej tvorí ešte 12 rokov vo svojej rodnej vlasti.

„... ďakujem Pánovi, že som aj týmto spôsobom skôr ako látk a samouk mohol priblížiť aspoň trochu Toho, ktorý je KRÁSA ABSOLÚTNA, týmisto mojimi skrížkami krásy.“

(citát z osobnej korešpondencie s priateľmi)

Zostavila: Alena Rybárová

VEĽKÝ MUŽ Z MALÉHO MESTA

Andrej Pauliny, SDB

BOHATÉ JARNÉ TRADÍCIE

V dňoch, keď dostanete aprílové číslo Rajčana do schránok, bude zostávať pár dní do veľkonočných sviatkov. V čase, keď redakcia pripravuje toto číslo, ešte nevieme, aká bude situácia v súvislosti s novým koronavírusom a aké nové opatrenia či nariadenia budú prijaté.

Chceme si však aj my pripomenúť tieto krásne a tak významné jarné sviatky, ktoré budeme sláviť, aj keď s obmedzeniami.

Najvýznamnejšia časť jarných tradícií, zvykov a obyčajov spadá do obdobia veľkonočného týždňa, ktorého vyvrcholením je Veľká noc. Tieto dni viazali k sebe rad obradových zvykov a obyčajov, ktoré majú svoje korene ešte v predkresťanskom období. Veľkonočné zvyky a obyčaje sú iné vo svete a iné u nás. V celom kresťanskom svete však symbolizujú radosť z nového života, znovuzrodenie, svetlo, nádej. V Poľsku napr. chodia ľudia posväcovať vajičko a šunku do kostola, vo Francúzsku schovávajú vajička po záhrade a naozaj len málokde patrí k veľkonočným sviatkom šibanie a polievanie, tak ako u nás...

Na Zelený štvrtok sa ľudia umývali v potokoch, aby boli silní a zdraví. Pred protivensťami bosoriek chránili zvieratá uväzovaním červených stužiek do hrív a na chvosty. Gazdiné veľkými zväzkami kľúčov obchádzali domy, stajne, sýpky a hlasným štrnganím vyhánali zapelešené myši. Na Zelený štvrtok sa pripravovali osobitné pôstne jedlá, v ktorých prevládala zelená farba, ako napr. polievka z jarných bylín, šťavelový či špenátový prívarok a pod. Vo všetkých kresťanských kostoloch sa zväzujú zvony, ktoré sa rozozvučia až na Bielu sobotu.

V deň Ježišovej smrti – na Veľký piatok sa nesmie pracovať so zemou, vládne prísny pôst. Ješť sa môže iba raz za deň, aj to skromne. Jedá sa iba bezmäsité jedlá ako šúľance či rezance s makom, strukoviny a ryby. V tento deň smútku nad utrpením Ježiša Krista sa však kedysi odporúčalo strihať vlasy, štepiť stromy či značkovať dobytok – rany sa mali dobre hojiť.

Biela sobota sa nesie v znamení príprav obradných jedál

Veľkonočná šibačka v Ďurčinej.

a domácnosti sa zdobia vajičkami, kuriatkami, zajačikmi (znak nového života). Po západe slnka sa očakáva Kristovo zmŕtvychvstanie a zvony sa znovu rozozvučia. V kostoloch posvätia košíky s jedlom (hrudka syra, mäso, koláč – baránok) a všetci členovia rodiny by sa mali pohostiť za jedným stolom.

Po Veľkonočnej nedeli, keď sa konzumujú vyberané pochúťky (šunka, údené mäso, koláče, vianočky), prichádza najveselší deň – Veľkonočný pondelok. Na východe Slovenska sa zvyčajne polieva, na západe zase dievčatá a ženy čaká šibačka. Vodou sa majú zmyť choroby a dotyk korbáča má preniesť silu rastu a života.

Bez vajičok si Veľkú noc nevieme ani predstaviť. Patria na sviatočný stôl – či už varené, alebo ako dekorácia. Vajičko bolo od nepamäti symbolom zrodenia a plodnosti. Dodnes sú symbolom jari a Veľkej noci a zostali i vďačným podarúňkom pre oblievačov na Veľkonočný pondelok. Každý rok pred Veľkou nocou, cez „pašiový týždeň“, chystávali dievky farby, roztápali

vosk, vyškrabávali na kraslice milé slová, ornamenty, štýlizované motívy, veršičky, mená, porekadlá, štvorlístky, dätelinky... Vajička sa pôvodne farbili tým, čo poskytovala príroda. Na viacerých miestach na Slovensku sa farbili napr. v čiernej káve, na Pohroní, ale i v Brezovej v odvare z cibulových šupiek, v okolí Žiliny v odvare z jelšovej kôry, na východnom Slovensku v odvare z orechových listov, na Považí v šafranovom výluhu. Dnes ich zastúpili čokoládové vajička.

Hoci sa veľkonočné sviatky stali skôr rodinnými sviatkami, vo viacerých obciach sa ešte zachovávajú ich bohaté tradície. Aj keď v Rajci nemá šibačka a oblievačka veľkú tradíciu, vyzdobme si domovy aspoň veselou výzdobou – úplne nám na to postačia vajička, bahniatka, zelené vetvičky, naklíčená tráva, narcisy či tulipány. A aj situáciu okolo koronavírusu zvládneme trošku optimistickejšie a radostnejšie počas jarných sviatočných dní.

Z. Ščasná,
odd. kultúry MsÚ Rajec
Snímka: zbierka Mestského múzea Rajec

OPATRENIA SÚVISIACE S KORONAVÍRUSOM V MESTE RAJEC

- Mesto Rajec splatnosťou od 23. marca 2020 nariaďuje nasledovné opatrenia ohľadom vybavovania občanov na Mestskom úrade v Rajci:

a) do budovy mestského úradu bude môcť naraz vstúpiť maximálne jedna dospelá osoba (bez detí) do každého krídla budovy MsÚ,

b) táto osoba musí mať ústa a nos chránené ochranným rúškom,

c) ak človek takéto rúško nemá, musí mať tvár a nos chránený nejakým improvizovaným prostriedkom, napríklad hustou šatkou, šálom, nákrčníkom a pod. Bez tejto ochrany nebude občanom umožnený vstup do budovy mestského úradu,

d) úradné hodiny: pondelok, streда, piatok – budú obmedzené od 8.00 hod. do 11.00 hod.,

e) žiadame občanov, aby osobne vybavovali iba naozaj nevyhnutné záležitosti, občanom odporúčame, aby uprednostnili telefonický, mailový, resp. písomný styk s mestským úradom,

- úrad práce sociálnych vecí a rodiny v budove MsÚ má stránkové hodiny tak ako mestský úrad,

- Biometrické pracovisko MV SR na vydávanie dokladov v budove MsÚ v Rajci bude zatvorené,

- odporúčame vám aktivovať si bezplatnú službu mesta SMS info pre vašu rýchlu informovanosť (inštrukcie k aktivácii si môžete nájsť na webovom sídle mesta Rajec v časti SMS info, registrácia odberu,

<http://www.rajec.info/article/default/2471>)

- Základná škola, Lipová 2, Rajec; Základná umelecká škola, 1. mája 412, Rajec; materské školy a školské zariadenia budú zatvorené do odvolania,

- Domov vďaky Rajec je pre verejnú časť zatvorený,

- kultúrny dom a mestské múzeum sú zatvorené,

- kultúrne a spoločenské podujatia na celom území mesta sú zrušené,

- nezhrmažďujte sa v skupinkách na verejných priestranstvách v meste,

- nevyužívajte športové zariadenia a detské ihriská v meste,

- seniori, buďte opatrní, vykonávajte len nevyhnutné nákupy, prípadne požiadajte vašich príbuzných,

- dodržujte odporúčané hygienické opatrenia, chráňte tak seba, vašich blízkych a ostatných občanov,

- po príchode zo zahraničia je povinnosťou občana byť v domácej karanténe po dobu 14 dní. Upozorňujeme, že za nedodržanie je pokuta vo výške 1 659,00 €,

- účasť na pohrebných obradoch je obmedzená na maximálny počet zhromaždených pozostalých v počte 10 osôb, zároveň sa zakazuje akýkoľvek osobný/telesný kontakt ako podávanie rúk alebo objatie (na základe odporúčania regionálneho hygienika RÚVZ Žilina),

- organizovanie rodinných osláv, na ktorých by sa mali zúčastniť osoby, ktoré nežijú s oslávencom v spoločnej domácnosti, sa zakazuje,

- odporúča sa dodržiavanie bezpečnostnej vzdialenosti pri prípadnej komunikácii medzi občanmi, odporúča sa vzdialenosť cca 4 metre,

- Mesto Rajec nariaďuje povinné používanie ochranných rúšok alebo inú adekvátnu ochranu (šál, šatku a podobne) pri stretnutiach na verejnosti a pri nákupoch v predajni potravín, lekární, využívaní služieb Slovenskej pošty, polikliniky, výdajne stravy, použití verejnej hromadnej dopravy a atď.

- Mesto Rajec nariaďuje obmedzenie pohybu obyvateľov na nevyhnutnú mieru tak, aby mohli chodiť do práce, ísť si nakúpiť potraviny alebo lieky.

Ing. Milan Lipka, v.r.
primátor Mesta Rajec

(Poznámka - upozornenie redakcie: zverejňujeme opatrenia prijaté do uzávierky aprílového čísla Rajčana ku dňu 26.3.2020. V dňoch distribúcie čísla do schránok môžu byť opatrenia rozšírené aj o ďalšie)

Všetky aktuálne zmeny a nariadenia vždy včas nájdete na webovej stránke mesta: www.rajec.sk a na úradných tabuliach mesta, umiestnených pred mestským úradom.

MESTSKÝ ÚRAD RAJEC ORGANIZUJE ZBER NADROZMERNÝCH ODPADOV

Do kontajnerov je zakázané ukladať:

! nebezpečné odpady (chladničky, práčky, televízory, pneumatiky, akumulátory, žiarivky a pod.)

! biologicky rozložiteľné odpady (trávu, konáre, lístie a pod.)

! drobné stavebné odpady (tehly, betón, obkladačky a podobne)

Veľkoobjemové kontajnery budú pristavené:

15.4.2020 – 20.4.2020 na uliciach:

! Partizánska (pri Drevospektrume)

! Partizánska (turbínsky kanál pri ceste)

! Hviezdoslavova

! Mudrochova (pri MŠ)

! Haškova

! Pri Rajčanke

20.4.2020 – 24.4.2020 na uliciach:

! Moyzesova (pri autobusovej zastávke)

! Benkova (pri lavičke k MŠ)

! Sama Chalupku (za mostom)

! Športová

! Obrancov mieru (pri MŠ)

! 1. mája (pri MŠ)

24.4.2020 – 29.4.2020 na uliciach:

! Jánošíkova (park)

! Jánošíkova (pri lavičke)

! Hollého (medzi bytovkami)

! Nádražná (pri bývalých verejných WC)

! Lipová

! Smreková

29.4.2020 – 4.5.2020 na uliciach:

! Vojtova

! Bystrická (park)

! Kostolná (pri cintoríne)

MsÚ Rajec

POLIKLINIKA RAJEC - OZNAM PRE PACIENTOV

V nadväznosti na epidemiologickú situáciu na Slovensku v súvislosti s pandémiou nového koronavírusu bude od pondelka dňa 23. marca 2020 budova Polikliniky Rajec pracovať v obmedzenom režime.

Prí akomkoľvek potrebnom ošetrení kontaktujte svojich obvodných a aj odborných lekárov na uvedených telefónnych číslach.

Budete pozývaní na ošetrenie na každú ambulanciu po jednom, prípadne, u tých, ktorí to potrebujú, iba s nutným sprievodom (deti, imobilní pacienti a podobne).

Týmto opatrením chceme čo najviac zabrániť vášmu nakazeniu koronavírusovou infekciou v uzatvorených čakárňach.

Na vyšetrenie do ambulancie prídete s rúškom na tvári a v návlekochoch.

Vaši obvodní a odborní lekári

Telefónne čísla pracovísk

MUDr. Šulanová	041/542 21 69; 0915 445 259
MUDr. Lalinská	041/542 44 14; 0903 923 881
MUDr. Gazdík	041/542 43 75; 0902 814 082
MUDr. Huljaková	0903 775 609; 041/542 27 02
MUDr. Jakubesová	0908 913 687; 041/549 11 93
Chirurgická ambulancia: MUDr. Kříž	0911 170 332; 041/542 44 11
Očná ambulancia: MUDr. Sádecká	041/542 22 41
Interná ambulancia: MUDr. Vitekova	041/542 43 67
ORL - ušno-nosno-krčná ambulancia: MUDr. Klučková	0903 631 242
Gynekologická ambulancia: MUDr. Holešová & MUDr. Molnárová	0910 210 102
Detská ambulancia: MUDr. Moravčíková	041/542 35 03; 0905 919 970
Zubné laboratórium: p. Kudlová, p. Slottová, Mgr. Kudla	041/542 23 75
Zubná ambulancia: Medika-Dent	0905 777 770
Zubná ambulancia: MUDr. Chovancová	041/542 44 12
Rehabilitácia	0918 226 414; 0908 227 850
RTG pracovisko	0903 407 940
Sanitky - dispečing	041/16155

Upozornenie

V súvislosti s hrozbou šírenia nového koronavírusu COVID-19 vás Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, odbor prevencie kriminality kancelárie ministra vnútra upozorňuje, že na území Slovenska boli zaznamenané nové prípady podvodov na senioroch.

Neznáme osoby kontaktujú telefonicky, ale aj osobne seniorov s požiadavkou zmerania teploty, ponuky pochybných farmakologických prípravkov a iným, čím chcú zneužiť súčasnú situáciu vo svoj prospech.

Preto upozorňujeme seniorov, aby boli obozretní a v prípade, ak boli svedkami obdobného konania, aby kontaktovali políciu na telefónnom čísle 158.

Klienti sa v súčasnosti môžu obrátiť na Informačnú kanceláriu v Žiline v čase od 8:00 - 11:00 hod. (v čase osobnej prítomnosti zamestnancov), telefonicky (041/511 74 25) alebo prostredníctvom LiveChatu na www.prevenciakriminality.sk.

Stanislava Červeňová,
odbor prevencie kriminality
kancelárie Ministerstva vnútra SR
Snímka: MV SR

COVID-19: Pomoc sebe a druhým

Čo robiť, ak ochoriete

- Zostaňte doma a kontaktujte svojho lekára.
- Kontaktujte svojho lekára a informujte ho o svojich príznakoch. Povedzte mu, že máte alebo môžete mať COVID-19. Táto informácia mu pomôže sa o Vás postarať a taktiež zabráni infikovaniu alebo vystaveniu nákazy iných ľudí.
- Ak nie ste dostatočne chorí na hospitalizáciu, môžete sa uzdraviť doma.
- Rozoznajte, kedy treba vyhľadať naliehavú pomoc v núdzi.
- Ak máte niektorý z vyššie uvedených varovných signálov, okamžite vyhľadajte lekársku pomoc.

Čo môžu urobiť ostatní, aby podporili najohrozenejších ľudí

Podpora okolia pre starších ľudí

- Prípravné plánovanie komunity (žijúcom na sídlisku, v spoločných priestoroch či v okolí) na COVID-19 by malo zahŕňať starších ľudí (60 rokov a viac), ľudí so zdravotným postihnutím a organizácie, ktoré ich podporujú, aby sa zabezpečilo zohľadnenie ich potrieb.
 - o Mnoho z týchto jednotlivcov žije v komunite a mnohí z nich sú závislí od služieb a podpory poskytovanej v ich domovoch alebo v komunite, aby si udržali svoje zdravie a nezávislosť.
- Zariadenia dlhodobej starostlivosti by mali obmedziť kontakt s verejnosťou a dodržiavať hygienické pokyny, aby zabránili zavedeniu a rozšíreniu COVID-19.

Podpora od rodiny a opatrovateľa

- Pomôžte svojmu príbuznému, ktorý patrí do rizikovej skupiny a v prípade potreby mu vyberte lieky z lekárne.
- Zásobte sa potravinami, ktoré sa nekazia rýchlo, aby ste ich mali doma po ruke a tak minimalizovali návštevy obchodov. Potraviny zabezpečte na krízové obdobie, ktoré je aktuálne vyhlásené vládou alebo krízovým štábom.

10 odporúčaní pri COVID-19

Máte podozrenie alebo potvrdený koronavírus?

1. Zostaňte doma, nechodte do práce, školy ani na verejné priestranstvá. V prípade potreby nákupu alebo inej požiadajte ľudí vo vašom okolí, aby išli za vás. Ak musíte ísť von, vyhnite sa používaniu akéhokoľvek druhu verejnej dopravy alebo taxíkov. Vždy použite rúško na tvár.

2. Starostlivo sledujte svoj zdravotný stav a príznaky. Príznaky nájdete na webe www.korona.gov.sk. Ak sa vaše príznaky zhoršia, okamžite kontaktujte svojho lekára.

3. Oddýchnite si a pite dostatok tekutín.

4. Ak ste objednaní k lekárovi, telefonicky ho informujte, že máte alebo môžete mať COVID-19. Pokiaľ telefón nezdvihne, pošlite sms. K lekárovi nechodte.

5. V prípade mimoriadnych zdravotných udalostí volajte na číslo 155 a informujte dispečing, že máte alebo môžete mať COVID-19.

155

6. Zakryte si ústa rúškom alebo odevom, keď kýchate alebo kašľate. Nepoužívajte samotné ruky, pretože sa dotýkajú mnohých povrchov.

7. Umývajte si ruky mydlom a teplou vodou najmenej 20 sekúnd viackrát za deň alebo použite dezinfekčný prostriedok na ruky s obsahom najmenej 60% alkoholu.

8. Ak je to možné, zostaňte v samostatnej miestnosti a mimo dosahu ostatných ľudí vo vašej domácnosti. Mali by ste tiež používať samostatnú kúpeľňu a WC, ak je k dispozícii.

9. Vyhnite sa zdieľaniu osobných vecí s inými ľuďmi vo vašej domácnosti, ako sú riad, uteráky a posteľná bielizeň.

10. Vyčistite všetky povrchy, ktorých sa často dotýkate, ako napríklad stoly a kľučky. Používajte domáce dezinfekčné prostriedky na dané povrchy.

www.korona.gov.sk
www.standardnepostupy.sk

 MINISTERSTVO
ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY